

Mötesanteckning Hjälpmedelsforum, socialtjänst 2026-05-19

Mötet hölls på Hotell Opera i Göteborg, kl.09:00-15:00

Inledning och syfte med mötet

Kim Engwall från samverkansfunktionen för hjälpmedel inleder med att hälsa alla välkomna till Hjälpmedelsforum, Socialtjänst och presenterar sig. Max Birath och Linda Augustsson, också från samverkansfunktionen för hjälpmedel samt Almir Avdic, processledare på Hjälpmedelscentralen presenterar sig. Därefter följer en kort presentation av alla i mötet, 20 personer deltar. I rummet finns bland annat personer med roller som utvecklingsledare, IT-stöd, verksamhetschef, socialt ansvarig samordnare, digitaliseringsansvarig, kvalitetschef, specialistundersköterska inom välfärdsteknik och enhetschef för hemtjänst.

Syftet med Hjälpmedelsforum, Socialtjänst är att skapa möjligheter till informations-spridning, dialog och erfarenhetsutbyte kring arbetet med att bygga upp ett samarbete kring digitala hjälpmedel inom socialtjänst. Det är även en möjlighet att knyta kontakter med andra kommuner i länet med liknande situation och utmaningar.

1. Stöd och organisation

a) Förändrade uppdrag inom samarbetsorganisationen

Presentation av de olika grupperna i samarbetsorganisationen för hjälpmedel, mer information finns här; [Organisation för samarbete och styrning inom hjälpmedelsområdet](#). Kim visar Hjälpmedelsforum, socialtjänsts uppdrag och det förs dialog runt borden utifrån frågeställningarna:

*Vilken del i uppdraget att sprida och förankra upplever du som svårast – och varför?
Vad händer hos dig (eller i din organisation) när information inte riktigt landar?*

I helgrupp lyft följande utmaningar upp:

- Det finns inte uppbyggda strukturer än men det blir bättre allt eftersom fler hjälpmedel börjar användas.
- Kommunerna är långt ifrån respektive kommunalförbund.
- Utmaningar med både stora och små kommuner. Stora kommuner har komplexa interna strukturer som kan vara svårt att nå ut med information i och att samordna. I mindre kommuner blir det ofta många uppgifter att fördela på ett fåtal personer, vilket gör att vissa arbetsuppgifter blir nedprioriterade och ibland eftersatta.

b) Presentation VästKoms roll i samarbetsorganisationen

VästKom är en intresseförening som arbetar på uppdrag av kommunalförbunden i Västra Götaland för att samordna, skickliggöra och facilitera kommunerna. På regional nivå företräder och samordnar VästKom intressen inom kommunal hälso- och sjukvård inklusive dess digitalisering, med ett tydligt 49-kommunersperspektiv. De hanterar frågor som kommunalförbunden eller respektive kommun själva har svårt att hantera eller lösa.

I VästKoms uppdrag inom hjälpmedelsområdet ingår att bemanna ledningsrådet med ordförande /vice ordförande (växlar vart annat år mellan kommun och region) och vara behjälpliga vid bemanning av beredningsgrupper.

VästKom arbetar tillsammans med kommun och region för att:

- samordna, följa upp och utveckla arbetet med personliga och digitala hjälpmedel samt förbrukningsartiklar.
- utveckla hjälpmedelsförsörjningen till en fortsatt effektiv organisation.
- tillgodose kommunernas behov och förutsättningar.
- omvärldsbevaka hjälpmedelsområdet på nationell och regional nivå.

För att underlätta beslutsprocessen inom hjälpmedelsområdet har de 49 kommunerna uppdragit åt VästKom att hantera beslut gällande handböckerna för personliga hjälpmedel inom socialtjänst respektive hälso- och sjukvård. Det innebär att beslut om ändringar i handböckernas riktlinjer fattas av VästKoms styrelse och beslut gällande ändringar i anvisningar fattas av VästKoms direktör gemensamt för alla kommuner. Tecknande av avtal görs av respektive kommun. Respektive kommun beslutar också om att avropa ett visst produktområde inom avtalet för digitala personliga hjälpmedel inom socialtjänst.

c) Kommunikationsvägar

Genomgång av kommunikationsvägar inom samarbetsorganisationen för hjälpmedel, informationen finns här [Informationskanaler inom hjälpmedelsområdet](#).

Alla representanter har inte ett utarbetat nätverk för kommunikation. Till exempel säger representanter från Göteborgs stad att de behöver prata ihop sig om vem som gör vad, för att säkerställa att information sprids i alla berörda delar.

d) Inspiration från Mölndal

Sandra Goll-Rasmussen Nielsen från Mölndals stad berättar om att deras organisation nu är i början av ett utvecklingsarbete som syftar till ett mer strukturellt arbete med digitala hjälpmedel inom socialtjänst. Hon beskriver att det idag finns två spår; 1) hjälpmedel inom hälso- och sjukvård, som har en väl uppbyggd struktur med definierade stödfunktioner och roller och 2) digitalisering, som omfattar välfärdsteknik som implementeras i enskilda projekt, varje verksamhet för sig och ofta bygger på engagerade medarbetare (på individbasis snarare än roll/funktion). Någonstans mitt emellan dessa finns idag hjälpmedel inom socialtjänst, som ligger och skvalpar utan någon struktur och är okänd inom stora delar av organisationen. Målet är att digitala hjälpmedel inom socialtjänst ska få en lika tydlig struktur som inom hälso- och sjukvård och att dessa båda strukturer naturligt interagerar med varandra.

Sandra ser främst tre orsaker till att arbetet med digitala hjälpmedel inom socialtjänst ännu inte kommit igång i Mölndal.

- oklart ägarskap (vem "äger frågan"?, vem beslutar och vem driver implementering?)
- kulturförändring kring hjälpmedel (var placeras det i vår kommun? Vem ska använda det och vem ansvarar för förvaltning och utveckling? Vilka forum behövs?)
- semantiken ställer till det (vad menar vi och i vilken kontext?).

För att nå målet behövs bland annat följande:

- Tydligt ägarskap för hjälpmedel inom socialtjänst, det behövs en hemvist. Det finns behov av nya strukturer och en förståelse för att digitala hjälpmedel inom socialtjänst i stora delar är välfärdsteknik. Viktigt att utgå från brukarens perspektiv – hur tillgodoses brukarens behov av hjälpmedel?
- Hälso- och sjukvård och socialtjänst behöver ha samsyn inom förvaltningen.
- Gemensamt språk, en förståelse för att hjälpmedel inom socialtjänst även kan kallas välfärdsteknik och att samtliga lagrum inom socialtjänsten omfattas.
- Handbok och sortiment lever i vår vardag.

- Samverkan med andra förvaltningar, identifiera om och hur de berörs. Viktigt med fungerande kontaktvägar och nätverk.

Många av hjälpmedelsforums övriga representanter instämmer med Sandras beskrivning och slutsatser. De flesta står inför samma utmaningar som Mölndals stad.

2. Sortiment

a) Digitala hembesök

Preliminär plan för upphandlingsarbetet av digitala hembesök:

- Upphandlingsgruppens första möte planeras till september.
- Marknadsanalysen planeras senare under hösten 2026. RFI:n (Request for information) kommer även skickas ut till kommunerna.
- Ambitionen är att digitala hembesök finns i sortiment våren 2028.

De kommuner som hittills tackat ja till att delta i upphandlingsarbetet är: Karlsborg, Orust, Uddevalla, Lerum, Mariestad, Götene/Skara och Mölndal.

b) Volymer digitala hjälpmedel

Digitala lås är det hjälpmedel som beställts till flest brukare (ca 5 600, ojämnt fördelat på 3 kommuner). Mobila trygghetslarm (ca 475, ojämnt fördelat på 15 kommuner) och digital tillsyn (ca 170, ojämnt fördelat på 11 kommuner) fortsätter att öka men i lägre kvantitet och i fler kommuner.

I dialogen om hur långt respektive kommun kommit med implementering framgår att det varierar från fullt ut implementerat till inte påbörjat, många anger att de är i startgroparna. Det finns många utmaningar i implementeringen. En utmaning som lyfts fram är att det finns specialistroller inom juridik och teknik som involveras lite för sent i arbetet, vilket kan bromsa upp processen. En annan utmaning kan vara att ansvaret för implementeringen ibland läggs på enstaka personer.

c) Ansökningsprocessen

Information om processen för ansökning av ändringar i handboken eller nya anvisningar för hjälpmedel in i sortiment. Behovet av ett nytt hjälpmedel identifieras av kommunerna och en ansökan fylls i och skickas in. Finns behov av stöd gällande att fylla i blanketten kan samverkansfunktionen för hjälpmedel ge vägledning i det arbetet. Inkomna ansökningar hanteras av beredningsgrupp Handbok & Sortiment, socialtjänst, ledningsrådet för hjälpmedel gör ett ställningstagande inför beslut av VästKom. Informationen om processen finns här: [Ändringar i handboken](#).

Dialog om behov av nya hjälpmedel i sortimentet. Gruppen lyfter fram ett intresse av att se vilket behov brukare med insatser enligt lagen om särskilt stöd och service har av dessa produkter. Några representanter spårar om hjälpmedel som möjliggör sociala kontakter till exempel appar där brukare kan interagera med andra med liknande intressen i "sociala bubblor".

Göteborgs stad tipsar om att de startat ett digitalt aktivitetshus, "Aktivitetshus Online". Det riktar sig till personer som söker information om verksamheter, stödfunktioner och aktiviteter i Göteborg med fokus på psykisk ohälsa och psykisk funktionsnedsättning. [Aktivitetshus Online | Det digitala aktivitetshuset](#).

Lidköping har tagit fram försörjningsstrategier både inom hälso- och sjukvård och socialtjänst, vilket väcker ett intresse hos många andra representanter. Önskemål om att representant från Lidköping informerar om deras arbete med försörjningsstrategier på nästa hjälpmedelsforum. Eventuellt kan de dela med sig av material på webbsidan för Erfarenhetsutbyte och stödmaterial inom hjälpmedelsområdet.

3. Avtal och guider

a) Avtal för samarbete kring hjälpmedel

Kort visning av webbsidorna under Hjälpmedel i Västra Götaland, [Hjälpmedel i Västra Götaland](#). Fördjupad information om avtalet för personliga digitala hjälpmedel inom socialtjänst med tillhörande guide, [Avtal för försörjning av personliga digitala hjälpmedel inom socialtjänst](#).

b) Support och utbildning av digitala hjälpmedel

Hjälpmedelscentralen är "första linjens support" för digitala hjälpmedel inom socialtjänst. Idag finns vissa frågor som behöver hänvisas till leverantör men målet är att Hjälpmedelscentralen ska kunna hantera även dessa på sikt.

Utbildningar inom digitala hjälpmedel inom socialtjänst är idag "uppdragsutbildningar" i samband med implementering. [Uppdragsutbildning för socialtjänsten - Leverantör av Hjälpmedel i Västra Götalandsregionen](#)

c) Onormalt slitage

Almir går igenom processen för "onormalt slitage", processen och mer information finns här: [Onormalt slitage](#). Hittills enbart ett fåtal hjälpmedel inom socialtjänst som fallit inom ramen för onormalt slitage. Det är tekniker på Hjälpmedelscentralen som i samband med rekonditionering bedömer om skadan eller slitaget beror på handhavande medan det är varje kommun som bedömer om det är ett onormalt slitage och om brukaren ska debiteras.

4. Kompetens för behovsbedömning och beställning av hjälpmedel

a) Webbutbildning för ansvariga för behovsbedömning och deras chefer

Uppföljning av den reviderade webbutbildningen för ansvariga för behovsbedömning. På senaste hjälpmedelsforum gjordes inspel på förbättringsförslag på utkastet till utbildning. De representanter som nu gått utbildningen beskriver att den är tydligare och enklare att förstå och ta till sig. Bra med beskrivningen av de båda processerna och tydligt att det är upp till varje kommun att välja vilken process de följer.

Hittills har 46 personer genomfört utbildningen fördelat på 19 kommuner men även regionen. Bra om fler går utbildningen.

b) Dialogmöte om webSesam

Piotr Gabrys från samverkansfunktionen för hjälpmedel deltar digitalt och informerar om webSesam. Fler personer inom socialtjänst har börjat använda webSesam och dessa användare är ännu inte vana. Därför planerar samverkansfunktionen tillsammans med webSesam-supporten på Hjälpmedelscentralen för en digital workshop till "nya" användare som beställer hjälpmedel inom socialtjänst. Planen är att erbjuda två tillfällen i början av juni. Inbjudan skickas ut via Hjälpmedelsforum, socialtjänst för spridning till berörda beställare av hjälpmedel.

Visma webSesam blir ny beställningsportal

En ny beställningsportal, Visma webSesam, har upphandlats. Det är ett modernt system med nya gränssnitt och menyer. Projektplan för införande av Visma webSesam förväntas vara klar i september 2026 och implementering planeras till hösten 2027.

Ledningsrådet för hjälpmedel poängterar vikten av att vårdgivarna görs delaktiga i processen för utformning och införande av beställningsportalen. Detta sker bland annat genom beredningsgrupp IT-stöd.

5. Läns gemensam teknisk plattform

Max presenterar arbetet inom projektet läns gemensam teknisk plattform. Information om projektet finns på *Vårdsamverkan i Västra Götalands* webbplats [Läns gemensam plattform för digitala hjälpmedel](#).

Bakgrunden till projektet är kommunernas och regionens samverkan för att utveckla digitala hjälpmedel och den förstudie från 2023 som visade behov av läns gemensam teknisk plattform. Beslut om upphandling fattades av Ledningsrådet för hjälpmedel och Styrgrupp IT i Väst (SITIV). Syftet med plattformen är att:

- förenkla arbetet med digitala hjälpmedel för medarbetare.
- minska antalet system och integrationer för verksamheter.
- underlätta för invånare att använda digitala hjälpmedel.
- bidra till ett ökat användande av digitala hjälpmedel.

Projektet har under hösten 2025 och våren 2026 bland annat arbetat med ett fördjupat arbete kring informationssäkerhet och detaljerad kartläggning av produkter och funktioner. De har också tittat på olika plattformsalternativ.

Handlingsplan/tidplan:

- april/maj - pågående dialoger med verksamhetsrepresentanter kring funktionalitet, fortsatt arbete med informationsklassning och juridiska ramar samt arbete med frågor kopplade till finansieringsmodell och ekonomi för den gemensamma lösningen. RFI (request for information) för att undersöka marknaden pågår.
- juli - sammanställning och analys av RFI-svar
- september - workshop med verksamhetsrepresentanter
- senare under hösten 2026 - enkät till hjälpmedelsforum, socialtjänst respektive hälso- och sjukvård. Beslut om genomförande fattas.

Redan nu kan representanterna i de båda hjälpmedelsforumen fundera över vem som bäst kan besvara enkäten, ett svar per kommun önskas. Kan vara bra att olika roller tillsammans besvarar enkäten.

Hjälpmedelsforum gör ett medskick om att det är viktigt att ta höjd för hjälpmedel som används på gruppboende. Till exempel vem kan ta del av vilken information i plattformen och hur kan den enskilda kommunen påverka hur larm eller liknande kan styras till olika funktioner inom samma kommun.

Två frågor från hjälpmedelsforum:

Hur förhåller sig plattformen till EHDS (European Health Data Space)? Max förklarar att EHDS främst hämtar information från journalsystem och verksamhetssystem och inte direkt från hjälpmedel eller plattformen.

Ska även brukare in i den länsgemensamma tekniska plattformen? Fokus just nu är personal men det kan komma att ändras och utvidgas utifrån den fortsatta behovsinventeringen.

6. Information från hjälpmedelscentralen

a) Kostnader för hjälpmedel (Prisjustering – Buffertförråd)

Hjälpmiddelscentralen ska driva en så effektiv verksamhet som möjligt. Eventuellt överskott för ett år återbetalas till kommuner och region. Det finns ekonomiska modeller för att räkna ut kostnader för köp respektive hyreshjälpmedel. De utgår från produktkostnaden och kostnader för olika tjänster. Två gånger/år kan hjälpmedelscentralen föreslå en prisjustering för ledningsrådet för hjälpmedel, hittills har inte detta gjorts för socialtjänstens produkter.

Det är viktigt att veta vad som påverkar kostnaden av hjälpmedel för att kunna förklara vad som ingår i priset för ett hjälpmedel. Även om ingen hyreskostnad tas ut för hjälpmedel som finns i buffertförråd så kan dessa ändå påverka kostnaden för hjälpmedel på längre sikt. Detta då det finns en beräknad avskrivningskostnad även för dessa hjälpmedel. Därför är det viktigt att buffertförrådet enbart innehåller så många hjälpmedel som beräknas lämnas ut till brukare under en vecka (tills nästa påfyllnad sker av buffertförrådet).

b) Digital information/introduktion om Hjälpmiddelscentralen?

Almir informerar om att det inte planeras för några större förändringar av Hjälpmiddelscentralens utbildningar, mer än att det pågår en förflyttning från fysiska till fler digitala utbildningar. Prioriterat arbete är utbildningar kopplade till den nya Beställarportalen, där användare behöver utbildning. Det arbetet kan även påverka ordinarie utbud.

Hjälpmedelsforum tittar på "Introduktion till Hjälpmiddelscentralen", en 11 minuter lång film om hjälpmedelscentralens arbete. Filmen planeras delas upp i 11 en-minuters-filmer.

Hjälpmedelsforums reflektioner efter filmen: Bra med uppdelning i en-minuters-filmer, hela filmen är för långt att titta på sammanhängande. Trevligt bildspråk men för stort fokus på Hälso- och sjukvård. Det saknas exempel på hjälpmedel inom kommunikation, andning/cirkulation och socialtjänst. Många siffror i filmen som flyttar fokus från det som är väsentligt. Önskemål om en mer övergripande film som kan gälla både hjälpmedel inom hälso- och sjukvård och socialtjänst, en-minuters-filmerna kan sedan vara mer nischade för olika områden.

7. Utvärdering av dagens möte

Bra med olika personer som pratar och utifrån olika perspektiv. Positivt att med tid för gemensam dialog.

9. Nästa möte

Presentationen och mötesanteckningar från dagens möte publiceras en vecka efter mötet på [Hjälpmedelsforum, socialtjänsts webbsida](#). Nästa informationsbrev kommer i juni.

Nästa möte blir i november i Göteborg. Information om mötesdatum kommer efter sommaren, inbjudan skickas ut en månad innan mötet och uppdateras med dagordning ca två veckor innan mötet.

Kim, Max, Almir och Linda tackar för dagens möte och hälsar alla välkomna till nästa möte!